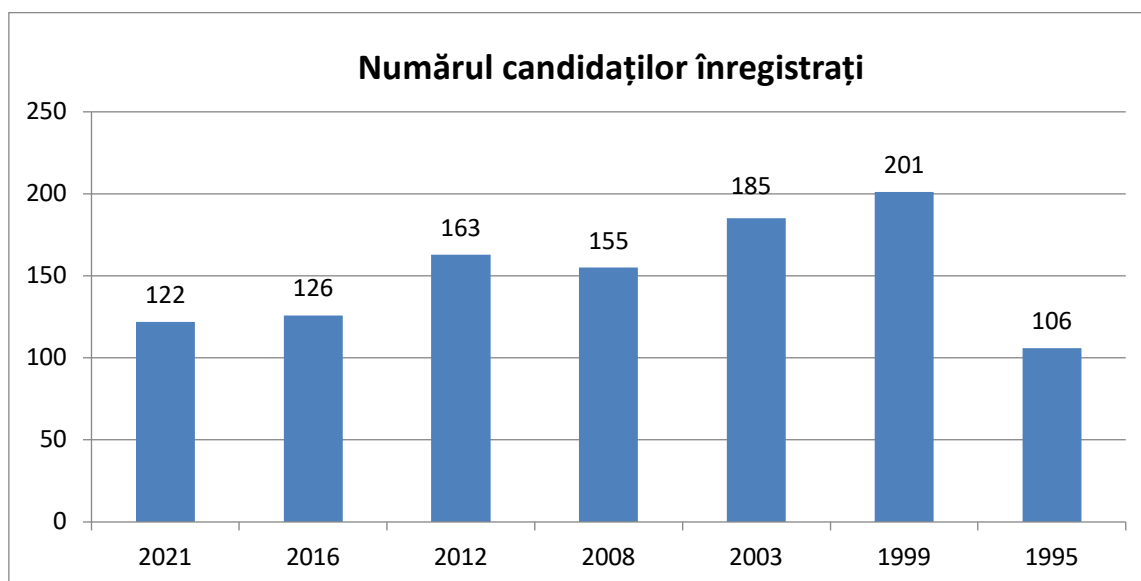

CANDIDAȚII PENTRU ALEGEREA ADUNĂRII POPULARE A GĂGĂUZIEI

La 19 septembrie 2021 se desfășoară alegerile ordinare pentru Adunarea Populară a Găgăuziei (APG) de legislatura a 7-a. Data alegerilor a fost fixată și amânată de două ori. Din această cauză, alegerile se desfășoară cu o întârziere de cel puțin 6 luni de zile. Inițial, alegerile au fost fixate pentru ziua de 4 aprilie, însă mandatul prelungit al Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei (CECG) expira la 24 martie. Apoi, alegerile fixate pentru ziua de 16 mai au fost amânate din cauza introducerii stării de urgență împotriva COVID-19, pe perioada 1 aprilie – 30 mai. Finalmente, data alegerilor pentru APG a fost fixată, conform practicii internaționale, la distanță de aproximativ două luni de la alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021.

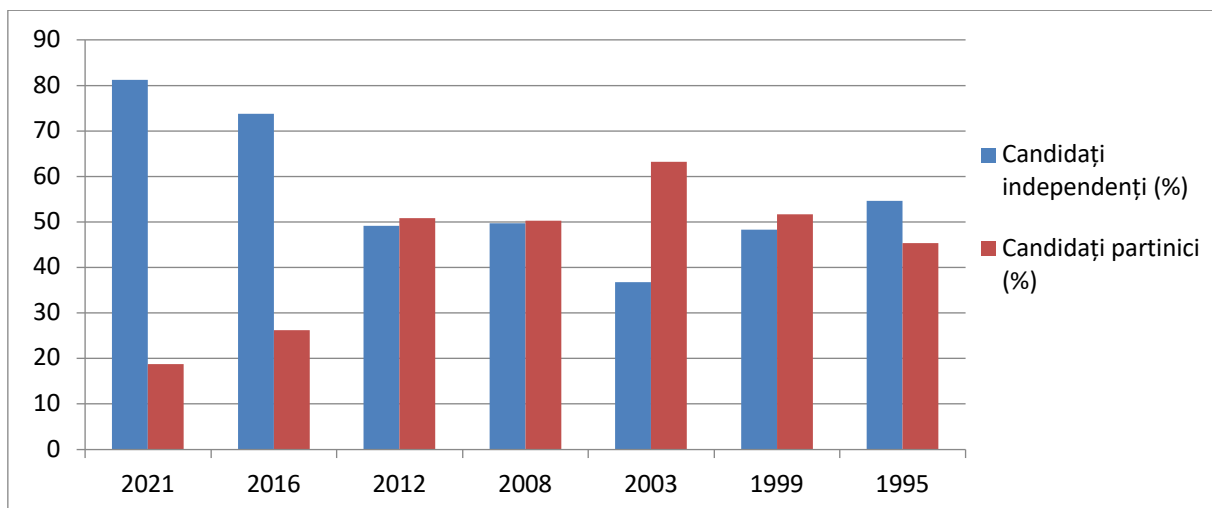
1. Înregistrarea candidaților

În perioada 21 iulie – 20 august a avut loc înregistrarea candidaților în cele 35 de circumscripții uninominale. În total, consiliile electorale de circumscripții au înregistrat 124 candidaturi, dintre care 2 și-au retras calitatea de candidați. Este cel mai redus număr de candidați înregistrați după primele alegeri pentru APG din 1995.

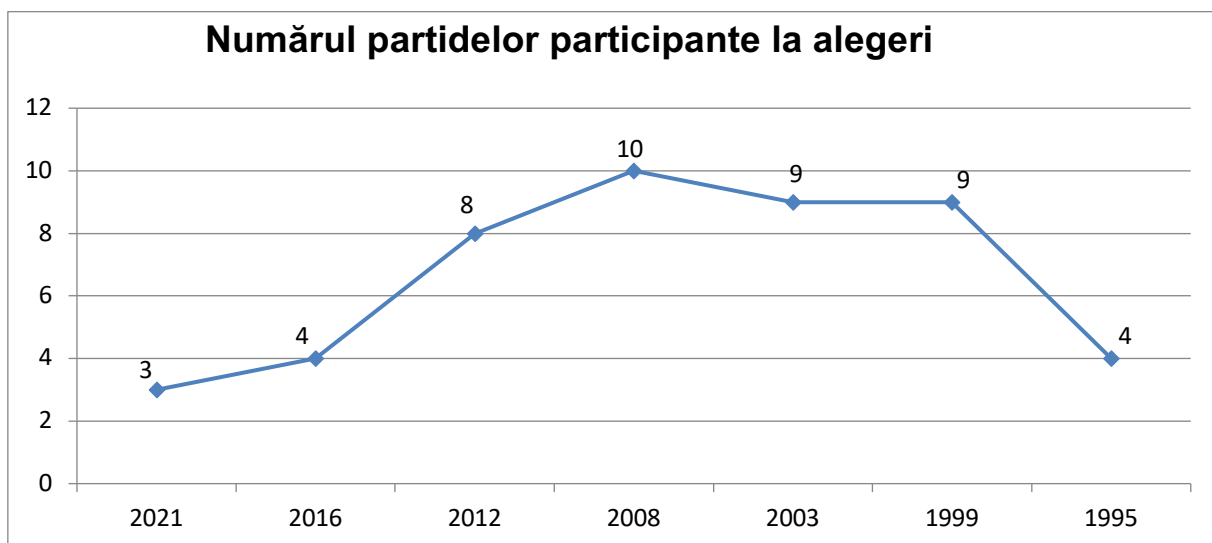

2. Afilierea politică a candidaților

La alegerile pentru Adunarea Populară numărul candidaților independenți, de obicei, concurează cu cel al candidaților partinici. La alegerile curente peste 4/5 din candidați au preferat să se înregistreze în calitate de independenți, ceea ce pune în evidență neîncrederea cetățenilor din autonomia găgăuză în partidele politice. Mai mult, cetățenii din regiunea respectivă nu s-au lăsat ademeniți de [modificarea legii partidelor politice](#), care a redus substanțial cerințele pentru înregistrarea partidelor, permițând de fapt și înregistrarea partidelor regionale.

La alegerile curente doar două formațiuni politice și-au înregistrat candidații pentru alegerea APG. Blocul electoral al comuniștilor și socialiștilor (BECS), constituit din Partidul Comuniștilor din Republica Moldova (PCRM) și Partidul Socialiștilor din Republica Moldova (PSRM), a înregistrat candidați în 21 de circumscripții electorale din 35. Partidul Acasă Construim Europa (PACE) a înregistrat candidați în doar 2 circumscripții electorale. Astfel, se atestă o diminuare a interesului cetățenilor din autonomia găgăuză față de partidele politice și a ultimelor față de alegerile regionale. Cel mai mare interes al partidelor politice pentru alegerile APG s-a înregistrat în 2008, când la alegeri au participat 10 partide. În acest context este de menționat că la cele 7 ediții ale alegerilor APG au participat în total 23 de partide, aproximativ o jumătate din cele înregistrate oficial în RM. PCRM este singurul partid care a participat la toate cele 7 ediții.

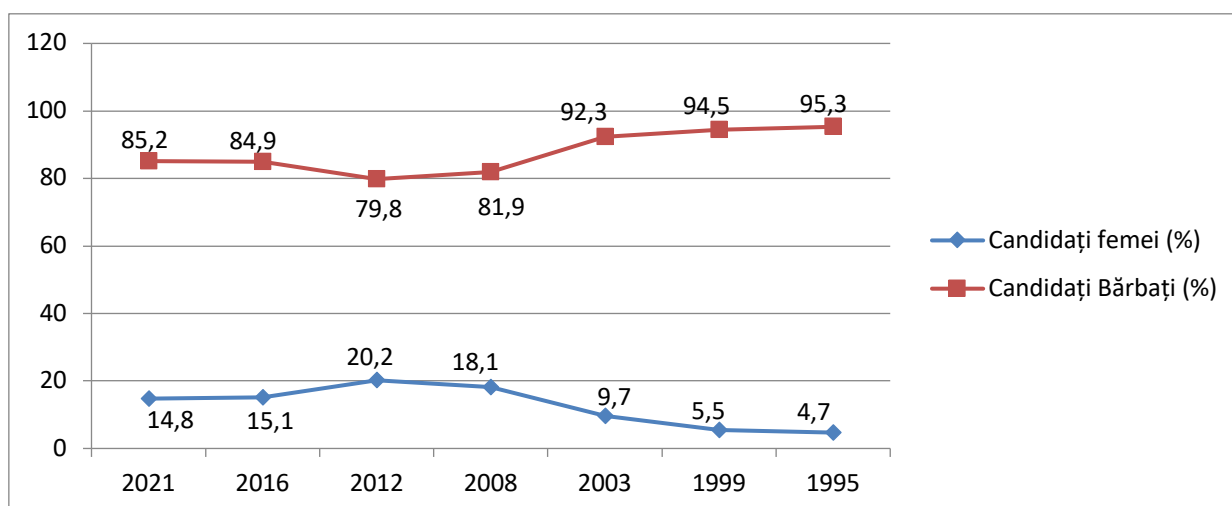

3. Apartenența gender a candidaților

Procentajul candidaților femei a descrescut semnificativ față de scrutinele precedente. Această tendință vine în contradicție cu prevederile Legii nr. 5-XVI din 09.02.2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați. Legea invocată prevede că *partidele politice sunt obligate să contribuie la asigurarea egalității de drepturi și de șanse între membrii săi femei și bărbați, respectând o cotă minimă de reprezentare de 40% pentru ambele sexe la reprezentarea femeilor și bărbaților în listele de candidați fără discriminare după criteriul de sex.*

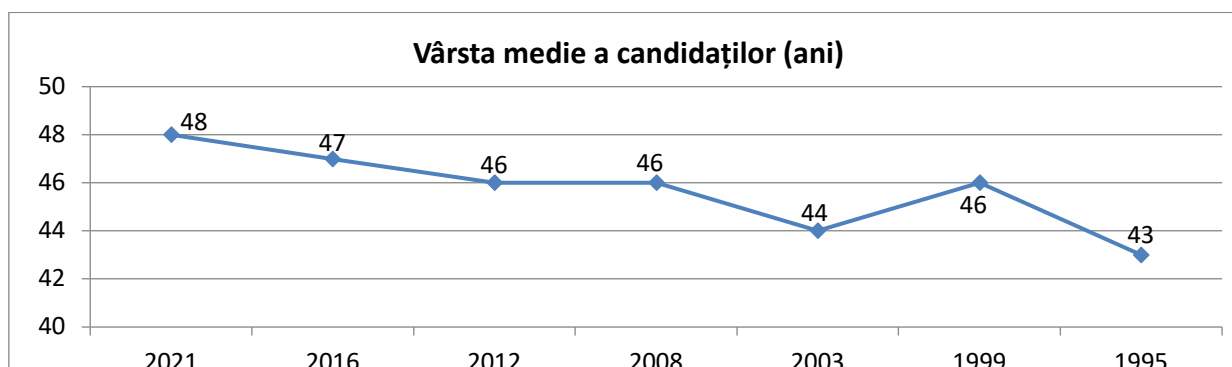
Atingerea cotei de 40% de femei candidați este, deocamdată, realizabilă doar odată cu aplicarea sistemului electoral proporțional, atunci când organele electorale înregistrează listele de candidați ale partidelor. În cadrul alegerilor

curente 15% dintre candidați sunt femei. Printre candidații independenți doar 14% sunt femei, printre candidații BECS – aproximativ 4%.

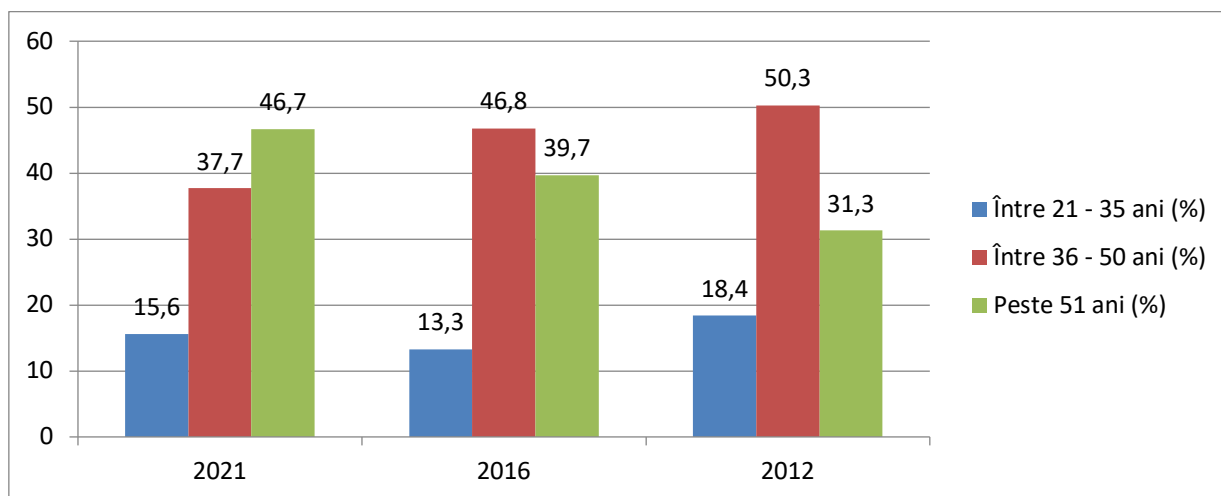

4. Impactul evoluțiilor demografice asupra vârstei candidaților

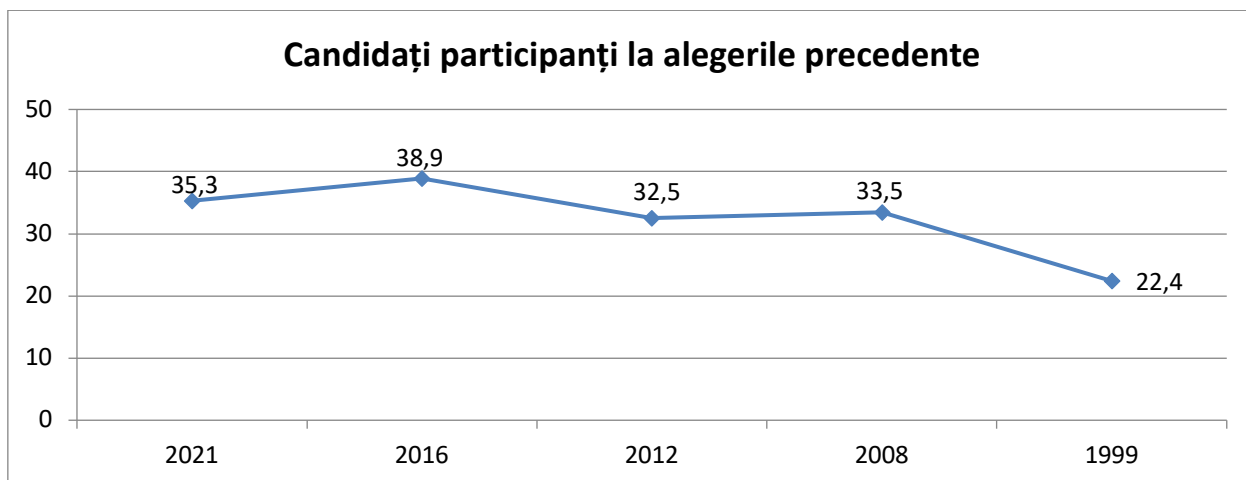
Criza demografică din Republica Moldova se reflectă și în creșterea vârstei medii a candidaților.

În ultimele trei cicluri electorale a crescut semnificativ rata candidaților cu vârsta de peste 50 de ani, de la ~31% până la 47% și a scăzut la fel de semnificativ rata candidaților cu vârsta de până la 35 ani și, respectiv până la 50 ani.

În ultimele patru cicluri electorale s-a observat că aproximativ 1/3 sau chiar mai mult din candidații înregistrați au participat și la alegerile precedente pentru Adunarea Populară. În acest context, este de remarcat că în alegerile curente s-au înregistrat în calitate de concurenți electorali 24 dintre actualii deputați în APG, adică ~2/3.

Campaniile electorale pentru APG sunt mult mai anemice decât cele pentru funcția de guvernator al Găgăuziei. Este un indicator clar că instituția Bașcanului și Comitetul executiv au o pondere mai mare în administrarea autonomiei Găgăuze. În acest context este de menționat că statisticile electorale atestă că funcția de deputat în APG nu a servit vreodată drept trambulină pentru accederea în funcția de guvernator. Dintre toți guvernatorii Găgăuziei, după expirarea mandatelor, doar Gheorghii Tabușcic a încercat să candideze o singură dată pentru funcția de deputat în APG, dar nu a fost ales de către alegători.

+373 22 21 29 92
+373 22 21 34 94

Str. Vasile Alecsandri 97, Chisinau
MD-2012, Republica Moldova

info@adept.md
www.adept.md

Organizația pentru Securitate și
Cooperare în Europa
Misiunea în Moldova

Acest produs este realizat cu sprijinul financiar al Misiunii OSCE în Moldova în cadrul proiectului "Sporirea participării civice și a bunei guvernări în UTA Găgăuzia în contextul alegerilor pentru Adunarea Populară din 2021".